

Máj (Karel Hynek Mácha)

1 První část.

druh: lyricko-epické

žánr: poezie: poema

téma: láska, smrt vlastního otce, oslava přírody, pomíjivost lidského života

motivy: jezero, vězení, měsíc, májová krajina, loď, láska k vlasti, šibenice, kapky

zařazení výňatku do kontextu díla: ze začátku díla těstě po expozici prostředí

časoprostor: okolí Bezdězu, Máchovo jezero

kompoziční výstavba: kompozice chronologická, předzpěv (nijak nesouvisí se zbytkem díla), 4 zpěvy a dvě intermezza (napodobuje hudební terminologii)

1. zpěv dozvídáme se o tom, že Vilém zabil svého otce, protože sváděl Jarmilu, Vilém však nevěděl, že se jedná o jeho otce, Jarmila spáchá sebevraždu, protože cítí vinu nad tím, že Vilém je za vraždu odsouzen, jeden z loupežníků (Vilém je jakýsi vůdce) přijíždí na lodi a vše jí vyčítá
2. zpěv Vilém čeká na svoji popravu v šatlavě, nepřijímá svoji vinu, z jeho přemítání se dozvídáme, že nevěří na posmrtný život (je ateista), je z celé situace taky vyděšen, protože si uvědomuje, že nastane konex jeho existence
1. intermezzo příroda se baví o tom, jak uspořádá Vilémův pohřeb
3. zpěv poprava Viléma, líčení májové krajiny – kontrast mezi jeho utrpením a pěknou přírodou; loučí se se zemí, kterou má tak rád
2. intermezzo členové loupežnické bandy truchlí nad svým vůdcem
4. zpěv po sedmi letech, promlouvá Hynek (autor), sympatizuje s Vilémem, je mu líto jeho smrti, báseň končí slovy: „Hynku! Viléme!! Jarmilo!!!“ – autor se ztotožňuje s postavami, možná tuší, že ho brzy čeká jeho vlastní smrt, což se nakonec prokáže jako realita

2 Druhá část.

vypravěč: sám autor

vyprávěcí způsoby: *-er* forma, monology, přemítání postav

typy promluv: přímá řeč

jazyková stránka: archaismy, inverze, mnoho metafor a metonymií, častý paralelismus nebo opakování motivů z dřívějších, epizeuxy, personifikace přírody

veršová výstavba: verš vázaný, trochej, rým střídavý

postavy: Vilém, arciloupežník a milenec Jarmily, též vrah svého otce, za svůj hrůzný čin je popraven, ateista, přemítá o životě

Jarmila, milenka Vilémova, čekala na něj u jezera, místo něj přijel jeden z loupežníků oznamující jí jeho odsouzení a budoucí popravu, vyčítá jí tuto skutečnost, protože ho podváděla s jeho otcem; kdyby to neudělala, Vilém by ho nezabil a nebyl by odsouzen

Hynek, autor, později se vydává na místo příběhu

názor: I když se mi poema líbila, byla pro mě složitá na pochopení. Při čtení mi nedošly veškeré souvislosti. Jakmile jsme je však rozebrali ve škole, vše začalo dávat smysl.

zdroje:

– MÁCHA, Karel Hynek. *Máj*. Bratislava: Tatran, 1980.